

Питање шта проузрокује климатске промене на Земљи од леденог доба до данас је једна од највећих загонетки у историји геологије. Питер Хјуберс, професор геологије на Харвард Универзитету, тестирао је многе хипотезе о узроцима климатских промена, али једну хипотезу је потврдио као исправну: споре промене у Земљиној орбити кроз историју помогле су да се одреди када се деглацијација (топљење великих ледених површина) пре више милиона година догодила.

Професор Хјуберс сматра да са више од 99 посто поузданости можемо потврдити да су интеракција између периодичне промене нагиба Земљине елипасте путање и прецесије (промена положаја Земљине осе) фактори који доприносе деглацијацији. (1)

Професор Хјуберс је тестирао повезаност између Земљине орбиталне путање и деглацијације једним експериментом. Он је израдио ледене кругове излажући их вештачко изазваној буци и непогодама као у стварним геолошким условима. Резултат експеримента је да се зрачење за време лета на северној Земљиној хемисфери се повећа за 10 вати по метру квадратном. Уколико има снега на северној Земљиној хемисфери, он подлеже топљењу. Професор Хјуберс тврди да је до истог овог закључка дошао и српски геофизичар Милутин Миланковић у првој половини XX века. (2)

Док је професор Хјуберс први тестирао повезаност између Земљине орбиталне путање и деглацијације, Милутин Миланковић је био први који је лансирао и математички доказао ову хипотезу у првој половини XX века.

Милутин Миланковић је српски инжењер, геофизичар, климатолог и математичар који је познат по најзначајнијој теорији о леденом добу у историји науке. Његова теорија је заснована на кретању Земље по својој путањи и предвиђању дуготрајних промена климе у будућности. Миланковићева теорија тврди да је доминантан фактор у кретању Земље око Сунца циклична варијација (промена) и интеракција између Земље и Сунца. Према Миланковићу, постоје три основна фактора цикличне варијације:

Миланковић тврди да ова три фактора цикличне варијације имају утицај на дуготрајне промене климе на Земљи укључујући настајање и нестајање леденог доба. Ова теорија је данас позната као Миланковићев циклуси или Миланковићева теорија. Америчка национална аеронаутичка и Свемирска администрација (НАСА) сврстала је Милутина Миланковића међу 15 најзначајнијих научника у историји науке који су обликовали нашу цивилизацију.

Милутин Миланковић је рођен 28 маја, 1879 године у Даљу (област Барања) који је био под Аустро-Угарском (данас Хрватска). У аутобиографској књизи "Успомене, Доживљаји, Сазнања", Миланковић описује своје порекло на следећи начин:

Путник кроз време и простор

„Миланковић потомци, који се по њему назваше Миланковићима, живели су у Даљу два и по века. Својим способностима и тежњом ка вишем попеше се у ранг интелектуалаца и факултетлија већ својим трећим коленом, мојим прадедом Тодором, који је свршио правне науке, а школовао и своје синове.“ (4)

Милутинов отац Милан био је трговац, земљопоседник и локални политичар који је умро када је Милутин имао шест година. Милутинова мајка Јелисавета и ујак Ваца Маучевић подизали су

шесторо деце од којих је троје умрло од туберкулозе у раној младости. Због веома осетљивог здравља Милутин Миланковић није похођао редовну основну школу, већ је основно образовање стекао код приватних учитеља, пријатеља и рођака као што је његов деда Урош Миланковић који је био филозоф. Након завршене средње школе у Осијеку, Миланковић је отишао да студира техничке науке на Бечком технолошком универзитету. Докторат техничких наука је стекао 1904 године на истоименом универзитету. Радећи веома успешно као инжењер у Бечу, регистровао је шест патената и дизајнирао многе мостове, аквадукте и хидроцентралне у Аустро-Угарској.

Упркос веома успешној инжењерској каријери, Миланковић 1909 године прави одлучујући преокрет. Он је прихватио понуду познатих српских научника Јована Цвијића, Михаила Петровића и Богдана Гавриловића да буде професор рационалне механике, механике небеских тела и теоријске физике на катедри за Примењену математику Београдског универзитета. Настављајући да дизајнира мостове и друге грађевинске пројекте у

Србији, он је највише усредредио свој научно-истраживачки рад на проблеме деглацијације, сунчевог зрачења и Земљине температуре. Међутим, избијањем Првог светског рата 1914. године, Миланковић је ухапшен као српски грађанин и притворен у Даљу где је био на брачном путовању са супругом Христином Топузовић, која је била оперска певачица.

Када је Миланковићев професор Емануел Чубер са Бечког технолошког универзитета чуо да је његов бивши студент у затвору, он је хитно интервенисао. Као резултат његове интервенције,

Миланковић је послат у камп у Будимпешту где је доста времена проводио у библиотеци. После Првог светског рата, Миланковић се враћа у Београд и наставља да ради као професор на Београдском универзитету до пензионисања 1955. године.

Године 1923. на васељенском Сабору свих православних цркава у Цариграду, Миланковић је предложио ревизију старог Јулијанског и Грегоријанског календара што је било прихваћено. Миланковић сматра да уместо 225 преступних година у Јулијанском календару треба да буде 218 преступних година у наредних 900 година. То значи да седам година неће бити преступне. Стари Јулијански календар сваких 128 година касни један дан. Такође, Грегоријански календар није прецизан је ће он за 3.300 година каснити један дан. Према

Кућа у Даљу у којој се научник родио, данас Културни и научни центар "Милутин Миланковић" (слика горе лево); Миланковић у зрелим годинама (слика у средини); новчаница од 2000 динара издата у Србији у Миланковићеву част (слика десно); Милутин Миланковић као студент на Технолошком факултету у Бечу (слика у доњем реду).

Миланковићу, преступне године морају бити дељиве са 4 без остатка, док секуларне године могу бити преступне ако број њихових векова подељен са 10, даје остатак 2 или 6. Миланковићева година има 365, 24222 дана што је веома близо тропске години 365,24219 дана. Разлика између Миланковићевог и тропског календара је свега две секунде по једној години. Или радије, у наредних 43.200 година разлика ће бити само један дан. Из тог разлога, Миланковићев календар је најпрецизнији у људској историји. На жалост, овај календар није никад у потпуности примењен.

Године 1941, на почетку Другог светског рата, Миланковић је имао 63 године. Те године објављује своје најзначајније дело "Канон осунчавања Земље и његова примена на проблем ледених доба". У тој књизи Миланковић је објаснио своју теорију, касније названу Миланковићева теорија или Миланковићев циклуси, о узроку климатских промена, односу сунчевог зрачења и атмосфере и леденог доба. Према Миланковићу, наредних 105.000 година Земљино путања око Сунца ће се променити од кружног ка елиптичном кретању, и обрнуто. Када је Земљино путања око Сунца више елиптичног облика, постоји веће удаљеност између Земље и Сунца. Следствено томе, перихел (најближа тачка Сунцу) постаје топлија него афел (најудаљенија тачка од Сунца).

Такође, мањи угао Земљине осе значи мању разлику између годишњих доба. Насупрот томе, већи угао Земљине осе значи топлија лета и хладније зиме. Миланковићева теорија била је занемарена више од 50 година. 1976 године Хејс, Имбри и Шеклтон су објавили у часопису "Наука" ("Science") научни рад којим су доказали да Миланковићева теорија кореспондира са периодима

скупштине Савезне Републике Југославије. На изборима у децембру 2003. године изабран је за министра за капиталне инвестиције у Влади Републике Србије. После парламентарних избора одржаних 21. јануара 2007. године, Велимир Илић наставља свој рад у Влади Републике Србије као министар за инфраструктуру.

Верица Калановић (1954), министарка регионалног развоја и локалне самоуправе, дипломирала је 1977. године на Технолошко-металуршком факултету у Београду, где је 1980. године и магистрала. Од 2003. до 2006. године Калановићева је била шеф посланичке групе Г17 плус у Скупштини Државне заједнице СЦГ, председница Одбора за унутрашње економске односе и финансије и чланица комитета за локални и регионални развој у Савету Европе. Била је државни секретар задужен за регионални развој у Министарству економије и регионалног развоја, а у јулу 2008. године изабрана је за министра за Национални инвестициони план у Влади Републике Србије. За потпредседника Владе за привреду и регионални развој именована је 14. марта 2011. године

Компромисима до важних одлука

Први потпредседник владе Александар Вучић тврди да је СНС најјача политичка странка, али и да све одлуке морају да се доносе консензусом и са компромисима који неће угрожавати виталне интересе грађана.

Нова Влада Србије

' Пренето са 19 -

Динкић наводи да ће се радити најбоље за грађане, али да без привреде ни јавни сектор не може да живи.

Према његовим речима до септембра ће постојати план које институције су непотребне, како би се трошкови смањили и како би се уштедело, али не, како каже, на грађанима.

Реформе и расветљавање афера

Први потпредседник владе и министар одбране каже за свој ресор да је "све било у рукама Бориса Тадића, и више од тога, али да му није замерано. "Ја три дана морам да објашњавам да ћемо се борити против корупције и криминала, али код неких људи постоји страх и када им кажете неку нормалну реч, они пуштају бодље, нападају вас, плаше се", истиче Вучић.

"У ову владу СНС није ушла због фотеља, возача, министара, него да би се нешто променило, да би Тужилаштво било самостално, али без милости према било коме. До краја августа можете очекивати расветљавање неколико афера, пљачку једне банке - случај који је био затворен", рекао је Вучић.

Министар финансија и привреде Млађан Динкић истиче да је циљ смањење буџетског дефицита. "Прво ћемо видети како да преживимо, јер се налазимо у дубиози. Направићемо један

тим за сечу непотребних такси, кренућемо у реформу пореске управе, и наравно у антикризне мере за привреду, уз програме субвенционисаних кредита". "Ако огроман број људи једва живи, без посла, или са ниским примањима, сигурно је да морамо више опорезивати богате, да више допринесу друштву. У том смислу са банкама ћемо разговарати, како да им пласмани буду у функцији развоја привреде, и да вратимо дугове према привреди, кроз ликвидност", рекао је Динкић.

О смени гувернера, Вучић каже да се мора говорити о добром обављању посла. "Ако неко мисли да се може играти девизним резервама, то тако не иде. То је играње са животима грађана. Мислим да господин Шошкић није добро радио тај посао, а уверен сам да би га Јоргованка Табаковић радила боље", тврди Вучић.

Председник Србије Николић као да је послушао Вучића и после оставке досадашњег гувернера Шошкића Јоргованки Табаковић понудио је положај гувернера НБС.

(Према агенцијама)

Исправка

У броју 18. јула 2012, у списку приложника за обнову цркве Св Петка, погрешно је стављено Дмитар-Мићо и Марија Вудраговић а треба - Дмитар-Мићо и Деса Вученовић 500.00 долара.

климатских промена. (5) Као резултат њиховог рада, Национални истраживачки савет Америчке академије наука потврдио је Миланковићеву теорију 1982. године.(6)

За време Другог светског рата Миланковић је објавио аутобиографску књигу "Успомене, доживљаји, сазнања" која никада није преведена на енглески језик. Такође, објавио је многобројне популарне књиге из историје науке међу којима су најпознатије "Кроз васиону и векове", "Кроз царство наука" и "Историја астрономске науке". О свом раду и теорији Миланковић каже:

„Кад једном уловиш крупну рибу, ситније ти више нису занимљиве. Радио сам 25 година на својој теорији осунчавања и, сада када је завршена, остао сам без посла. Исувише сам стар да почнем рад на новој теорији, а теорије величине као ова коју сам завршио, напосто не расту на дрвећу.“

„Као што муња у тамној ноћи обасја путнику цео хоризонт пред њим, тако се таквом муњом у мозгу генијалног човека отварају у науци нови видици и откривају нове области науке.“

„Моја теорија је ухватила дубок корен у науци; њоме ће се служити будућа поколења. Зато радећи на њеној библиографији, изгледам сам себи као мачка, која трчећи у круг, вија свој властити реп, а не може да га ухвати.“

„Сада седим можда последњи пут у павиљону свога врта и пишем ове редове...Иметак може имати различите облике, па не мора увек бити материјалан, него сме да буде и духован. Ако дозволите и тај његов облик, онда и као бескућник нећу бити сиротиња.“

Након Другог светског рата Југославија је била под комунистичком влашћу. Миланковићеву једино дете Васко је емигрирао у Аустралију, док су Милутин и његова супруга Христина одлучили да остану у Југославији. Југословенска обавештајна служба је дала карактеристике Миланковића (1 Јул, 1950):

Путник кроз време и простор

- Пренето са 22 -

„...Врло је стар [Милутин Миланковић] и о неком његовом личном развоју нема ни говора. Додуше, он је добар педагог, али предавања једва отаљава. По политичкој оријентацији припада познатој математичкој клици...Марксизам-лењинизам уопште не познаје нити показује икакав интерес. Сматрамо да је наш политички непријатељ и да ће такав умрети. Може се искористити као наставник и научник“ (7)

Милутин Миланковић био је члан Српске академије наука и уметности, Југословенске академије наука и уметности и Немачке Академије природњака „Леополдине“ у Халеу. Такође, Миланковић био је члан многих друштава и организација у Југославији и иностранству. Међународна Астрономска асоцијација именовала је један кратер на Месецу његовим именом, 1970. године, један кратер на Марсу, 1973. године и један астероид који је откривен 1936. године (број астероида 1605 Миланковић). (8) Европско геофизичко друштво је установило медаљу Милутин Миланковић за допринос на пољу климатологије 1993. године. (9)

Милутин Миланковић је умро 12 децембра 1958. године у Београду, а сахрањен је по својој жељи у родном Даљу. Његова кућа у Даљу је данас Културни и научни центар „Милутин Миланковић.“ Овај центар има за циљ промоцију Миланковићевог научног дела и науке и културе уопште и организује разне културне и научне манифестације, изложбе, колоније, скупове, предавања и трибине.

Због Миланковићевог изузетног доприноса науци Народна банка Србије је издала новчаницу са његовим ликом 2012. године.

Напомене

1. Ексцентрична путања Земље - промена цикличне путање Земље у елиптичну путању у периоду од

105.000 година,

2. Промена угла или нагиба Земљине орбите у периоду од 41.000 година, и

3. Прецесија - промена положаја Земљине осе у периоду од 23.000 година.

3. Pitman, D. Sean. "Milankovitch Cycles and the Age of the Earth." July 2006,

<http://www.detectingdesign.com/milankovitch.html>

4. Милутин Миланковић. Успомене, Доживљаји, Сазнања. Завод за Уџбенике и Наставна Средства, Београд, м1997, стр. 10.

5. Види: NASA Earth Observatory. On the Shoulder of Giants: Milutin Milankovitch (1879-1958). <http://earthobservatory.nasa.gov/Features/Milankovitch/milankovitch> . Такође, види: J.D. Hays, John Imbrie, and N.J. Shackleton. "Variations in the Earth's Orbit: Pacemaker of the Ice Ages." Science, 194, no.4270, 1976: 1121-1132.

6. National Research Council, Solar Variability, Weather, and Climate, Washington, D.C.: National Academy Press, 1982, страна 7.

7. http://en.wikipedia.org/wiki/Milutin_Milankovic

8. Види: International Astronomic Union (IAU), www.iau.org/public/naming

9 European Geophysical Society. Awards & Medal – Milutin Milankovic Medal.

<http://www.egu.eu/awards-medals/award/milutin-milankovic.html>

Милош Раствоић

КУЋА НА ПРОДАЈУ

у Котежу
Општина Палилула, Београд, Србија
Е-маил: milanbos@gmail.com

Стамбени простор - 307 кв. метара, 3 спрата (високи партер и поткровље), 4 посебна стана, 2 гараже, свака има 25 кв. метара. Плац је 5.2 ара, са бетонским стазама, травом, воћњаком и цвећем. Грађена је материјалима према високим европским стандардима са модерном изолациоом. Цена је повољна и по договору.